

Справа „Компанія „Стандард Верлягс” проти Австрії (№ 2)”

(“Standard Verlags GmbH v. Austria (No. 2)”) ¹

У рішенні, ухваленому 4 червня 2009 року у справі „Стандард Верлягс проти Австрії (№ 2)”, Суд постановив, що

- не було порушено ст. 10 Конвенції) (право на свободу вираження поглядів) стосовно публікації газетної статті з чутками про особисте життя сім’ї президента Австрії.

Обставини справи

Заявником у справі є компанія з обмеженою відповідальністю „Стандард Верлягс”, яка володіє газетою „Дер стандарт” та знаходиться у м. Відні (Австрія). У травні 2004 року на сторінках цього видання була опублікована стаття під назвою „Світська плітка” про чутки, які побутували „у вищих колах віденського суспільства”. Зокрема у ній йшлося про те, що дружина президента Австрії, п. Клестіль-Лоефлер, мала намір розлучитися зі своїм чоловіком та підтримувала близькі стосунки з двома іншими чоловіками, зокрема п. Гербертом Шейбнером, керівником однієї з парламентських політичних груп.

Президентське подружжя, посилаючись на закон про засоби масової інформації, подало позов проти газети „Дер стандарт”. 15 червня 2004 року Віденський регіональний кримінальний суд задовольнив їхній позов та зобов’язав газету виплатити п. Клестілю 5 000 євро, а його дружині, п. Клестіль-Лоефлер, 7 000 євро й опублікувати рішення суду на сторінках цього видання. Суд, зокрема, постановив, що газета „Дер стандарт”, стверджуючи, що п. Клестіль-Лоефлер двічі зраджувала своєму чоловікові, повідомляла про особисту сторону життя подружньої пари, що з великою вірогідністю руйнувало їхню репутацію. Стосовно твердження газети про те, що вона лише переповіла світську плітку, регіональний суд зазначив, що навіть розповсюдження чуток може порушувати закон про засоби масової інформації, якщо стаття була сформульована таким чином, що складалось враження правдивості викладеної у ній інформації.

Більше того, посилаючись на закон про засоби масової інформації, австрійські суди відмовились взяти до уваги докази стосовно того, чи згадані чутки були правдивими, та відкинули аргументи компанії-заявника, що стаття стосувалася життя публічних осіб. Зокрема, національні суди розмежували інформацію про сімейні проблеми політика та інформацію про його чи її стан здоров’я, оскільки останній міг вплинути на виконання його чи її функціональних обов’язків.

¹

Повний текст рішення у справі див. на сайті www.echr.coe.int

В апеляційній скарзі компанія-заявник стверджувала, що президентська подружня пара, як ніколи раніше, інформувала громадськість про своє приватне життя і використовувала це як „маркетингову стратегію”. Заявник також зазначав, що метою статті було пожартувати над пліткою у вищому суспільстві. Однак, незважаючи на ці аргументи, 20 січня 2005 року Віденський апеляційний суд підтримав рішення суду нижчої інстанції.

У справі, порушеній п. Шейбнером у червні 2004 року, регіональний суд виніс схоже рішення, зазначаючи, що у статті розкривалася інформація про особисте життя п. Шейбнера та нібито про його близькі стосунки з п. Клестіль-Лоефлер, а це не мало жодного зв'язку з його публічними обов'язками та могло зруйнувати його публічну репутацію. Апеляційний суд знову підтримав рішення суду нижчої інстанції.

Зміст рішення Суду

Компанія-заявник, посилаючись на ст. 10 Конвенції, скаржилась на винесені проти неї рішення австрійських судів.

Суд зауважив, що втручання у право заявників на свободу вираження поглядів було „передбачене” законом та мало на меті захистити права і репутацію інших осіб.

Суд нагадав, що право громадськості бути поінформованою в окремих випадках може поширюватись на деякі сторони приватного життя публічних осіб, зокрема політиків.

Однак у розглядуваній справі австрійські суди виправдали втручання у право заявника на свободу вираження поглядів. Розмежування, проведене між інформацією стосовно здоров'я політика, котра могла бути інформацією загального інтересу, та необґрунтованими плітками про одруження є, на думку Суду, переконливим. Зрештою, компанія-заявник не довела, що ці плітки були правдивими.

Відтак, беручи до уваги те, що навіть публічні особи можуть користуватись захистом від поширення чуток стосовно інтимних аспектів їхнього особистого життя, Суд вирішив, що таке втручання у права компанії-заявника було необхідним у демократичному суспільстві заради захисту прав і репутації інших осіб. Більше того, заходи застосовані до компанії-заявника, не були диспропорційними. Тому порушення ст. 10 Конвенції не було.